

Autora egocèntrica

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Monserrat Bacardí i Tomàs ha publicat el llibre *Cent anys de traducció al català (1891-1990)*. *Antologia* (1998). N'és un dels tres autors. Els altres són Joan Fontcuberta i Francesc Parcerisas. A l'article sobre Fontcuberta no se'n diu res i al dedicat al tercer curador, que va col·laborar en el volum.

Cal presentar Joan Perucho

Poc després d'haver parlat de Josep Pla i Josep Carner, sense haver d'indicar què són ni d'on, Valentí Gómez i Oliver (*Roma. Passeig per l'eternitat*, Destino) es refereix a Joan Perucho d'aquesta manera: "l'escriptor català Joan Perucho".

Falsificació

Llegim a l'edició Random House Mondadori-Carme Arenas d'*El cementiri de Praga*, en boca del falsificador protagonista: "Lagrange, precisament aquells dies, necessitava un document concret de manera perfecta, i de seguida em va jutjar favorablement." Només de veure'l i parlar amb ell ja el va jutjar favorablement? Vegem què diu Umberto Eco: "Lagrange aveva giusto bisogno in quei giorni di un certo documento, glielo avevo prodotto in modo perfetto, mi aveva subito giudicato favorevolmente, e..." És a dir: "Lagrange, precisament aquells dies, necessitava un cert document, jo l'hi vaig fabricar de manera perfecta, de seguida em va jutjar favorablement, i..."

Crustaci discriminat

El DIEC2 manté que el gambot és només la pasta feta amb gamba picada, emprada com a esquer. L'Alcover-Moll i Enciclopèdia saben que indica també una cosa més coneguda, una gamba més grossa que la normal, de color vermell més fosc, que, contra allò que diu Enciclopèdia, no és gaire valorada i s'aprofita per a millorar l'arròs, atès que no té una cua prou consistent.

'Del sentiment tràgic de la vida', d'Unamuno, s'incorpora a "Clàssics cristians del segle XX"

La col·lecció de Pòrtic "Clàssics cristians del segle XX", publicada per la Facultat de Teologia de Catalunya, ha incorporat l'històric assaig *Del sentiment tràgic de la vida en els homes i en els pobles*, publicat per Miguel de Unamuno (Bilbao, 1864-Salamanca, 1936) la segona dècada del segle XX, és a dir, ara fa cent anys. La traducció és de Xavier Vilaró i Palomera i la introducció, de Pedro Rodríguez Panizo, professor de teologia de la Universitat Pontifícia Comillas, de Madrid.

No es tracta pas, adverteix Rodríguez Panizo, del llibre d'un "professional" del pensament, sinó d'un home que es va sentir germà de tots els homes i que va viure "la tràgica passió infinita de la fam d'immortalitat", en un constant debat entre mística i racionalisme. No és cap tractat sistemàtic, sinó un assaig d'estil densament poètic, ple de digressions i amb una forta acumulació de citacions, assaig que cal veure, segons que s'ha dit, com una autobiografia espiritual. Cal recordar que Unamuno va escriure l'obra mentre la publicava a la premsa, en capítols, entre el desembre del 1911 i el desembre del 1912, en una quasi improvisació sobre notes recollides durant anys, sense haver tingut presents, en escriure cada assaig, els qui el van precedir, va dir ell mateix.

L'objectiu, en paraules d'Unamuno, és fer que tots visquin inquietos i anhelants, encara que això vulgui dir clamar en el desert; deixondir de l'ensopiment, tasca lligada a lluitar per un ideal, perquè "tot aquell que lluita per un ideal qualsevol, ni que sembli del passat, empeny el món al futur", perquè els veritables reaccionaris són els qui es troben plàcidament instal·lats en la finitud del present.

La introducció és, fet i fet, un assaig sobre les característiques de l'obra, sobre la personalitat i les intencions de l'autor i, finalment, sobre les lectures que se n'han fet, especialment la lectura alternativa recent de Stephen G. H. Roberts, segons el qual l'obra magna d'Unamuno se centra en el fet de ser un intel·lectual que generalitza

aquestes experiències i les transforma en la base d'una visió filosòfica del món. Completa la introducció una breu nota sobre la relació d'Unamuno amb Catalunya.

Cent anys després d'haver-se publicat, *Del sentiment tràgic de la vida*, diu Pedro Rodríguez Panizo, no deixa indiferent, remou els pòsits de l'ànima, com li agradava de dir a l'escriptor, i ens permet de palpar les excrescències del seu moll, perquè ha estat, diu –bo i citant Unamuno–, "un treball d'autocirurgia i sense més anestèsic que el treball mateix".

Per als responsables de la col·lecció, l'obra és una recerca angoixosa de la fe, amb una gran pregonesia de pensament, influït per Kierkegaard. *Del sentiment tràgic de la vida en els homes i en els pobles* ocupa el número 12 de "Clàssics cristians del segle XX", on trobem obres de Karl Rahner, Edith Stein, Romano Guardini, Marie-Dominique Chenu, Hans Urs von Balthasar, Yves Congar, Dietrich Bonhoeffer, Joan Maragall o Carles Cardó.

Miguel de Unamuno va escriure *Del sentiment tràgic de la vida* ara fa cent anys.